

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การดำเนินการเพาะปลูกจะต้องขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ รวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งถ้าการทำการเพาะปลูกในปีใดสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกก็จะทำให้ผลผลิตในปีนั้นมีปริมาณที่มาก เกษตรกรก็จะมีรายได้จากการผลิตมากตามไปด้วย แต่ถ้าการทำการเพาะปลูกในปีใดสภาพดินฟ้าอากาศไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก หรือกรณีที่มีภัยทางธรรมชาติเกิดขึ้นก็จะทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ทำให้เกษตรกรต้องได้รับผลกระทบจากความเสียหายที่เกิดขึ้น และต้องรับสภาพกับการขาดทุนเกิดขึ้นนี้เนื่องจากการลงทุนในการเพาะปลูก ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรก็จะส่งผลมาถึงเศรษฐกิจของประเทศด้วย เนื่องจากประเทศไทยมีรายได้จากการส่งออกผลิตผลทางการเกษตรที่อยู่ในระดับประเทศต่างๆ ของภูมิภาคเอเชีย เมื่อพืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากภัยทางธรรมชาติ หรือสภาพดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ผลผลิตที่ได้ก็จะมีปริมาณที่น้อยไม่เพียงพอต่อการส่งออก รายได้ที่เกิดจากการส่งออกพืชผลทางการเกษตรก็น้อยตามไปด้วย ประเทศไทยก็จะขาดรายได้ส่วนหนึ่งจากการส่งออกพืชผลทางการเกษตรที่จะนำมาพัฒนาประเทศ

จากการที่เกษตรกรได้รับผลกระทบจากสภาพดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก หรือเกิดภัยทางธรรมชาติขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตนั้นมีปริมาณที่น้อย หรือไม่มีคุณภาพ เกษตรกรก็จะได้รับความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลในเรื่องของการประกันราคาพืชผลเกษตร หรือการพักการชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นต้น

เกษตรกรจึงไม่มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ต้องเลิกอาชีพเกษตรกรรมเนื่องจากทนกับสถานะการขาดทุนจากการประกอบอาชีพไม่ไหว จึงทำให้เกษตรกรหันมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น และที่ดินที่อยู่อาศัยเดิมมาอยู่ในเมืองหลวงมากขึ้น

ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงสมควรที่จะให้มีการนำระบบการประกันภัยมาใช้แก่อาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศก็ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพราะภัยต่างๆ ที่เกษตรกรได้รับอันมีผลกระทบต่อการเพาะปลูก อาทิเช่น ภัยทางธรรมชาติ ภัยเกี่ยวกับโรคระบาดในพืช ภัยเกี่ยวกับแมลงและศัตรูพืช ภัยเกี่ยวกับราคาของพืชผลที่ตกต่ำเนื่องจากมาตรการกีดกันทางการค้าอันเนื่องมาจากพืชผลเกษตรไม่มีคุณภาพ เป็นต้น จึงถือว่าเป็นภัยที่เกษตรกรมีส่วนได้เสียก่อนหรือขณะที่จะเอาประกันภัย ซึ่งสามารถที่จะเอาประกันภัยในความเสียหายที่อาจจะได้รับจากภัยต่างๆที่เกิดขึ้น และชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนความเสียหายเท่าที่เสียหายจริง (Principle of Indemnity) ตามหลักของการประกันภัย อีกทั้งรายได้ส่วนหนึ่งของประเทศ ก็มาจากการส่งออกพืชผลทางการเกษตร เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงภัยและอุปสรรคที่จะเกิดกับเกษตรกรอันส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร หรือการลงทุนในการเพาะปลูก แทนที่รัฐบาลจะมาให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในภายหลังเมื่อเกษตรกรได้รับความเสียหายแล้ว ซึ่งไม่ทำให้เกษตรกรได้รับการชดเชยความเสียหายที่เพียงพอต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นและไม่ทำให้เกษตรกรมีหลักประกันแก่การประกอบอาชีพที่มั่นคง จึงควรหันมาสร้างมาตรการให้มีการนำระบบการประกันภัยมาใช้แก่พืชผลเกษตร เมื่อประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่ทำการเกษตรมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจดีขึ้น ประเทศก็ย่อมมีการพัฒนาตามไปด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกันภัย
- 1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยประกันภัย ในการนำมาปรับใช้กับการประกันภัยพืชผลเกษตร
- 1.2.3 เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการนำรูปแบบของการประกันภัยพืชผลเกษตรของต่างประเทศ มาเป็นแนวทางในการปรับใช้กับการประกันพืชผลเกษตรในประเทศไทย
- 1.2.4 เพื่อศึกษาถึงวิธีการลดความเสี่ยงภัยของเกษตรกร เพื่อลดปัญหาภาวะการขาดทุนของเกษตรกรไทยในปัจจุบัน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาหลักเกณฑ์และบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยประกันภัย รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการประกันพืชผลของต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับการประกันภัยพืชผลเกษตรของไทย

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

การประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมนั้น ยังต้องอาศัยธรรมชาติมาเป็นตัวกำหนดผลผลิตทางการเกษตร เมื่อเกิดภัยทางธรรมชาติขึ้นเกษตรกรก็จะได้รับผลกระทบทางด้านผลผลิตและรายได้ในการนำมาดำรงชีพ ทำให้เกษตรกรไม่มีหลักประกันที่มั่นคงในการประกอบอาชีพ เกษตรกรต้องแบกรับความเสียหายที่เกิดขึ้นเอง การให้ความช่วยเหลือของภาครัฐภายหลังที่เกิดภัยธรรมชาติ ก็ไม่เพียงพอกับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร หากได้นำระบบการประกันภัยมาใช้กับผลผลิตทางการเกษตรโดยการหาแนวทางและมาตรการที่เหมาะสม จากการศึกษาและวิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายในเรื่องประกันภัยทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ อาจก่อให้เกิดประโยชน์ให้แก่เกษตรกรภาคธุรกิจ และภาครัฐมากยิ่งขึ้น

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาและการทำการวิจัยเรื่องนี้ ใช้วิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก และใช้วิธีการศึกษาเชิงวิเคราะห์ทางนิติศาสตร์ โดยอาศัยเอกสาร ตำราวิชาการ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยพืชผลเกษตร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้ทราบหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัยในการนำมาใช้กับการประกันพืชผลเกษตรอย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับเกษตรกรไทย

1.6.2 ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายว่าด้วยประกันภัย และนำมาแก้ไขให้มีการประกันภัยพืชผลเกษตรที่เหมาะสมกับประเทศไทย

1.6.3 ทำให้ทราบรูปแบบการประกันภัยพืชผลเกษตรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับประเทศไทยเหมือนเช่นนานาประเทศ

1.6.4 ทำให้มีหลักประกันที่มั่นคงให้กับเกษตรกรไทย เมื่อประสบปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยมีการชดเชยค่าเสียหายให้กับเกษตรกรอย่างเหมาะสม เกษตรกรไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม โดยไม่เลิกอาชีพเกษตรกรรม และไม่ละทิ้งถิ่นที่อยู่ในชนบทเพื่อเข้าไปทำงานในเมืองหลวง